

TIEDOTUKSIA

FINN FORUM '84

FINNS IN NORTH AMERICA

Turku, 5 - 8 September 1984

The first conference concerning Finnish immigration and settlement in North America was held in Duluth Minnesota in 1974 under the title "The Finnish Experience in the Great Lakes Region: New Perspectives." The proceedings of the conference edited by M. Karni, M. Kaups and D. Ollila Jr., were published by the Institute of Migration, Turku, Finland, and Immigration History Research Center University of Minnesota.

The next conference was organized by The Multicultural History Society of Ontario in Toronto in 1979. The papers and discussions of the conference, Finnish Diaspora

I-II, were edited by M. Karni.

In 1984 five years has passed since the meeting in Toronto. It is time to organize a new conference for scholars in the U.S.A., Canada and Finland. FINN FORUM '84 to be held in Turku September 5-8, 1984, will concentrate on Finns in North America and especially to their adaptation processes and culture, focusing eg. on Finntowns, folklore, language, literature and identity including second and third generations. The closing banquet on September 8, 1984 will also be the 10 years celebration of the existence of the Institute of Migration.

FINN FORUM '84, Finns in North America, Rantasipi, Turku

A tentative programme

WEDNESDAY 5.9.1984

- 12.00 - 14.00 Opening of Conference Office and Registration
- 14.00 - 14.15 Opening Address
Olavi Koivukangas, Institute of Migration
Greetings of the Ambassadors of The U.S.A. and Canada
- 14.15 - 15.45 STATE OF THE ART
Sources:
A. William Hoglund, Archival Material on Ethnic Groups in USA
Edward W. Laine, Finnish Canadian Archives and their development in Canada
Toivo Paloposki, Official and Institutional Archives in Finland
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION
- 15.45 - 16.00 Coffee
- 16.00 - 18.00 Internal and External Approaches:
Juha Pentikäinen, Internal/External Approaches to the Study of Finns in North America

Rudolph J. Vecoli, Finnish American Studies: A Critical, but Sympathetic View from the Outside

Robert F. Harney, Canadian Multiculturalism and Ethnic Persistence
Carl Ross, Heritage Consciousness and Historical Preservation

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

18.00

Dinner

20.00

WELCOME PARTY at the Institute of Migration, Piispank. 3, Turku

THURSDAY 6.9.1984

9.00 - 10.15 FINNTOWNS: RURAL AND URBAN

Matti Kaups, Rural settlement and architecture

Michael Cunningham, Immigration to Minnesota

Anja Olin-Fahle, Persistence of Finnishness in Urban America: An Anthropological Inquiry

Mauri A. Jalava, Radicalism or a "New Deal" the unfolding World View of the Finnish Immigrants in Sudbury 1883-1932

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

10.15 - 10.30 Coffee

10.30 - 12.30 William Copeland, The anatomy of a Finntown in North America
Darrel Nicholson, Minnesota Finnish Triangle Revisited a 50 years follow up survey

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

12.30 - 14.00 Lunch

14.00 - 16.00 SIGHTSEEING IN TURKU

16.00 - 16.15 Coffee

16.15 - 18.00 SOCIAL LIFE AND COMMUNITY RELATIONS
Sakari Sariola, American-Finnish Radicalism and the Antinomian Case
Varpu Lindström-Best, Defiant Domestic - Social History of Finnish Emigrant Women in Canada
Peter Kivistö, The Finnish American Community in Transition
Ahti Tolvanen, The Origins of Finnish-Canadian Newspapers in Thunder Bay, Ontario
P. George Hummasti, From Kälviä to Astoria: Finnish Family in Transition
Peter V. Krats, Finnish Canadian Institutions, their roles and the commitment of their memberships
Michael G. Karni, Finnish American, Finnish Canadian and Finnish participation in the Spanish Civil War (1936-1939)

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

18.00 - 19.00 Dinner

19.00 - 21.00 Oiva Saarinen & Gerald Tapper, A case study dealing with the process of ethnic transition as influenced by the variables of time and varying spatial networks (Sudbury area)
Reino Kero, The returned emigrants as founders of industrial enterprises in Finland.
Auvo Kostiaainen, Finnish Labour Press in North America
Teuvo Peltoniemi, Finnish Utopian migration in North America
William Eklund, Labour and Cultu-

ral organizations of Finnish Canadians (presented by Mrs. Helen Tarvainen)

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

DISCUSSION

21.30 SAUNA AND SOCIAL MEETING

FRIDAY 7.9.1984

9.00 - 10.15 CULTURAL IDENTITY: FOLKLORE, LITERATURE AND OTHER ASPECTS

Jörgen Dahlie, Scandinavian emigration, assimilation and settlement patterns

Gary London, Conflict between socialists and antisocialists as manifested in Anti-socialist movement
Yvonne R. Hiipakka-Lockwood, The Folklore of Finnish-American Ethnicity

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

10.00 - 10.15 DISCUSSION

10.15 - 10.30 Coffee

10.30 - 12.30 Tellervo Kähärä, Toivo Pajala: A man of the people

Marianne Wargelin-Brown, Minna Canth; Her influence and importance to Finnish American Culture

Arja Pilli, Moses Hahl - a socialist agitator and satirist

Keijo Virtanen, The Interest of Americans in Finland in the 19th Century

Chuck Sutyla, Visual Images on the Finnish-Canadian Experience: Social History and the Historic Photograph

Alaine Pakkala, The Instrumental Music of the Finnish Americans in the Great Lakes Region, 1880-1930

Marsha Pentti, Laskiainen in Palo; Vitality in an Ethnic Folk Festival

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

DISCUSSION

12.30 - 14.00 Lunch

14.00 - 15.30 DESCENDANTS: AMERICAN AND CANADIAN BORN FINNS, LANGUAGE, INTERACTION AND VALUES

Melvin G. Holli, Emil Hurja, one of the earliest scientific public opinion pollsters

Maisa Martin, The role of code-switching among Canadian Finnish-English bilinguals.

Pertti Virtaranta, American Finnish Dictionary

Hannele Jönsson-Korhola, Presentation of the tape material on American Finnish

Pekka Hirvonen, American Finns as Language Learners

Päivi Pietilä, The English of Finnish Immigrants

Lars Huldén, Changes of language of Swedish speaking Finns in North America

A. B. Anderson, Generation differences in language retention

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

DISCUSSION

15.30 - 15.45 Coffee

15.45 - 18.00 Michael M. Loukinen, Jingo Viitola-Vachon: A Storyteller in Northwoods Finnish America

Velma M. Doby, Minnesota Finnish American Family History

Arnold R. Alanen, Interaction among Finns and Scandinavians

Aili Förbom-Brown, Interaction between Finns and other ethnic groups, language retention and most especially retention of Finnish Culture

David Ahola, Radical political participation by first, second and third generation American Finns
After every presentation the audience has five minutes for short

questions and answers

DISCUSSION

18.00 - 19.00 Dinner

19.00 - 21.00 AUDIOVISUAL EVENING WITH FILMS

SATURDAY 8.9.1984

10.00 - 12.15 FUTURE PROSPECTS IN STUDYING FINNS IN NORTH AMERICA: SESSIONSSUMMARIES AND PANEL:

I: State of the Art

II: Finntowns: Rural and Urban

III: Social Life and Community Relations

IV: Cultural Identity: Folklore, Literature and Other Aspects

V: Descendants: American and Canadian Born Finns, Interaction, Language and Values

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

DISCUSSION

12.15 - 13.30 Lunch

13.30 - 14.00 PRESENTATION OF KALEVALA-JUBILEE 1985

Kalevala Fest in Finland

Kalevala Fest in USA

Kalevala Fest in Canada

CLOSING REMARKS

14.00

19.00 CLOSING BANQUET at Turku Castle and 10th anniversary of the Institute of Migration.

FEES OF THE CONFERENCE

The FinnForum '84 will be held at Hotel Rantasipi, Turku, with the following fees:

A. A Package Offer Consisting of Room and Board (5. - 8.9.1984)

Hotell room

Double 840 Fmk

Single 1110 Fmk

includes morning swim, breakfast, 3 lunches, 3 dinners.

B. Only Hotelroom

Double 180 Fmk/night/person

Single 270 Fmk/night/person

C. Meals

Lunch or dinner 50 Fmk

Participation fee for those outside the program will be 100 Fmk

Contactperson Hannele Hentula-Unger,
Institute of Migration

POST-FINN FORUM CONFERENCE

HELSINKI PROGRAM 9-11 SEPTEMBER

1984

Preliminary Program

Sunday, September 9th

- 7.30 a.m. Breakfast
- 8.30 a.m. Departure by bus from Hotel Rantasipi for Helsinki
- 10.00 a.m. Arrival at the Sammatti Parish, home of Elias Lönnroth Sunday Worship at Sammatti Church
- 12.00 noon Arrival at Lohja. Lunch break
Visit to Lohja Medieval Church
- 16.00 p.m. Arrival in Helsinki. Bus passes through Tapiola Helsinki City reception at the Seurasaari Outdoor Museum
- Special program of folk music and dancing
Traditional Finnish foods for supper
- The organizers in Helsinki are planning to have accommodation in private homes

Session B: Finnish Economy and Politics

Matti Kohva, Director, Finnfacts
Erik Allardt, Professor of Sociology
Discussion

- 17.00 p.m. Dinner
- 18.00 p.m. Panel discussion on "Finns in North America" Main Building, University of Helsinki
Chairman: Juha Pentikäinen
Speakers: (to be informed later)
- 20.30 p.m. Sauna

Monday, September 10th

- 8.00 a.m. Morning coffee & pastry at Suomi-Seura (Mariankatu 8)
- 9.00 a.m. Departure by foot for tour of: Folklore Archives and the Finnish Literary Society
Finnish Language Tape Archives
Helsinki University Library
- 11.15 a.m. Luncheon at the University of Helsinki
- 12.00 noon Opening Ceremonies of the University of Helsinki
Main Festival Hall
- 14.30 p.m. Coffee break at the University
- 15.00 p.m. Opening of the Finnish Studies Seminar
Chairman: Pertti Pesonen, Editor-in-Chief, Aamulehti
- Session A: Finnish Culture
Kalervo Siikala, Head, Dept. for Int. Affairs, Ministry of Education
Timo Tiusanen, Professor of Theatre
Discussion

Tuesday, September 11th

- 9.00 a.m. Visit to Finlandia Hall and Parliament House
- Lecture by Dr. Pertti Pesonen on Finnish Politics
- 12.00 noon Lunch
Participant is either to remain in Helsinki for private programs or to participate in extra tour to Lahti which is offered to those interested in the topics below.
- Lahti Program
- 13.00 p.m. Departure by bus for the University of Helsinki Lahti Research and Training Center (Mukkula)
- 14.30 p.m. Arrival at the Mukkula Center, Lahti
- Finnish Studies Seminar: Round-table discussion between Finnish and foreign scholars
- Session A: Finland-watching from abroad
Chairman: Ahti Tolvanen
- Session B: Finnish and Finnish-American Folklore
Chairman: Juha Pentikäinen
- 19.00 p.m. Supper
Sauna
Accommodation in Lahti

Wednesday, September 12th

8.00 a.m. Breakfast
9.00 a.m. Panel Discussion: Recent Trends in
Finnish Higher Education and the
Lahti Center
Tour of the Lahti Center
11.00 a.m. Closing remarks
11.30 a.m. Departure by bus from Lahti for
Helsinki. Participants wishing to
depart from New York on Finnair

Flight AY 111 at 14.05 p.m. will
be taken directly to the Seutula
Airport.

Contactperson Prof. Juha Pentikäinen
University of Helsinki
Luotsink. 4 A 1
00160 Helsinki 16
Finland

UNELMA AMERIKASTA – SIIRTOLAISUUS- NÄYTTELY TANSKASSA

Tanskan kansallismuseo avasi 11.5.1984 Amerikan siirtolaisuutta käsittelevän näyttelyn nimeltä "Drømmen om Amerika". Näyttelypaikkana oli museon Breden osasto, joka sijaitsee n. 15 km Kööpenhaminasta pohjoiseen. Näyttely pidetään avoinna lokakuun 21. päivään saakka. Kansallismuseota on avustanut näyttelyn järjestämisessä Moesgaardin esihistoriallinen museo. Lisäksi lukuisat yhteisöt ja yksityishenkilöt ovat olleet apuna mm. lainaamalla esineitä. Osa esineistä on kuljetettu USA:sta asti.

Näyttelyn tarkoituksena on antaa katsojalle tietoja ja havaintoja siitä, miksi ja miten 300.000 tanskalaista muutti Amerikkaan vuosina 1840-1914.

Suurimmillaan muuttokuume oli 1860-luvulta lähtien. Maastamuutto samoin kuin maassamuutto-kin oli pääasiassa nuorison liikehdintää. Kaikilla ei ollut toivoa perinnöksi saatavasta viljelysmaasta, mutta he olivat koulussa saaneet tietoja ympäröivästä maailmasta. Ehkä he olisivat mieluummin jääneet maaseudulle ja ruvenneet itsenäisiksi maanviljelijöiksi, mutta siihen heillä ei ollut varaa. Kuvaavaa on, että muutto oli suurinta niistä osista Tanskaa, joissa viljelysmaan hinta oli korkein. Useat muuttajista olivat maalaistyttöjä ja poikia, jotka ensin olivat muuttaneet pääkaupunkiin ja vasta sieltä lähtivät ulkomaille.

Maatalousväestön lisäksi siirtolaisiksi lähti eri käsityöläisammattien harjoittajia, kuten seppiä. 16.000 tanskalaisen Amerikkaan muuton päämotiivina oli uskonto. He olivat mormooneja, jotka muuttivat Salt Laken ympäristöön, "mormoonien paratiisiin."

Se, ettei siirtolaisuus Tanskasta Amerikkaan koskaan kohonnut yhtä suureksi kuin esimerkiksi Norjasta tai Ruotsista, johtui osittain maan pitemmälle kehittyneestä teollistumisesta sekä maatalouden siirtymisestä viljanviljelystä lisääntyneeseen karjalouteen. Sekä teollisuus että karjanhoito tarvitsivat molemmat työvoimaa.

Breden näyttely antaa havainnollisen kuvan maastamuuttotapahtumasta kokonaisuudessaan. Katsoja on tavallaan itse mukana koko tapahtumasarjassa: Ensimmäisessä vaiheessa annetaan tietoja lähtijöistä; heidän lukumäärästään, ammatteistaan, lähtöpaikkakunnista sekä valotetaan lähdön syyt. Sen jälkeen katsoja siirtyy konttoriin, jossa tapahtuu lähtöselvitys. Aito kalustus luo tunnelmaa! Seuraavaksi siirrytään vahvasti tervalta haisevaan "laivaan". Lopulta, kiivettyään ensin niukasti kalustettuun kymmenen hengen hyttiin näyttelyvieras "nousee maihin" Amerikassa, jonka rikkaus, mutta myös kurjuus on tuotu tehokkaasti esille.

Näyttelyn yhteydessä on julkaistu myös Tanskan amerikansiirtolaisuutta käsittelevä kirja, nimeltä "Drømmen om Amerika." (ISBN 87-480-0473-1), Århus Stiftsbogtrykkerie 1984.

SIIRTOLAISUUSPOLIITTINEN SEMINAARI

Siirtolaisasiain neuvottelukunta järjesti 9.-11.1. 1984 siirtolaisuuspoliittisen laivaseminaarin, jonka tarkoituksena oli valottaa siirtolaisuuden nykytilaa ja tulevaisuutta. Tarkastelun lähtökohtana pidettiin vuonna 1980 ilmestynyttä neuvottelukunnan viidettä mietintöä (Suomen siirtolaisuuspolitiikan periaatteet, kom.miet. 1980:63).

Seminaarin aluksi pidettiin neljä yleisesitelmää. Tämän jälkeen jakaannuttiin työryhmiin, joiden raportteja myös tarkastellaan tässä yhteydessä. Seminaariin otti osaa 41 henkeä. Siirtolaisuusinstituutin edustajina olivat johtaja Olavi Koivukangas ja tutkimussihteeri Ismo Söderling.

Avajaispuheessaan työvoimaministeri Leppänen sanoi, että siirtolaisuus muuttuu jatkuvasti ja siksi viranomaisten sekä tutkijoiden on pystyttävä vastaamaan uusiin haasteisiin. Ministeri Leppänen mukaan tulevaisuudessa on yhä enemmän kiinnitettävä huomiota eri osapuolten toimintojen koordinoimiseen. Samoin paluumuuton kohdalla olisi pystyttävä ehkäisemään paluusta aiheutuvat pidemmän aikavälin ongelmat; nykyisinhän viranomaisten toimenpiteet keskittyvät lähinnä paluuta seuraavien välittömien ongelmien eliminointiin. Myös muuttoon liittyviä mahdollisuuksia olisi tutkittava ennakkoluulottomasti. Siten olisi tarkoin selvítettävä, millaisia mahdollisuuksia olisi muuttaa johonkin tiettyyn kuntaan, esim. Ilo-mäntsiin. Tulevaisuudessa Suomen olisi pitäydettävä puhujan mukaan yhä enemmän ns. vastavuoroisuusperiaatteessa, eli sallittava omaan maahan muuttaneille siirtolaisille ne etuudet ja oikeudet, joita vaadimme ulkosuomalaisille.

Siirtolaisasiain neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, työvoimaministeriön toimistopäällikkö Ilse Koli totesi esitelmässään, että siirtolaisuuspolitiikkamme olisi käsitettävä kaikki siirtolaisongelmat kaikkina aikoina. Samalla hän esitti kysymyksen, että missä määrin neuvottelukunnan V mietintö henkii 1960- ja 1970-lukujen suuria muuttoliikkeitä; Kolin mukaan esimerkiksi neuvottelukunnan ruotsinkielinen nimi (Delegationen för emigrationsärenden) on selvästi sidoksissa tuolloin tapahtuneisiin suuriin muuttoliikeilmiöihin.

Osastopäällikkö Risto Laakkonen Pohjoismaiden ministerineuvostosta Oslosta totesi, että suuret populimaiset muuttoaalto ovat ohi, koska teollisuuden työvoimantarve supistuu Ruotsissa seuraavien 15 vuoden aikana n. 30 %. Työvoimantarpeen vähenemiseen vaikuttaa lähinnä ns. uusi teknologia, joka huomattavassa määrin korvaa teollisuuden vaihteyöt. Tulevaisuudessa on totuttauduttava siihen ajatukseen, että suomalaisväestö kasvaa Ruotsissa lähinnä luonnollisen lisääntymisen kautta. Tämä osaltaan edellyttää uutta ja entistä tehokkaampaa vähemmistöpoliittista ajattelutapaa konventionaalisen siirtolaisuuspoliittisen ajattelun sijas-

ta. Muuttoliikkeessä korostuu tulevaisuuden yhä enemmän erityisryhmien osuus. Niinpä eläkeläisten muutto Ruotsista Suomeen mutta myös päinvastoin (aikasemmin muuttaneiden lasten luokse) on yleistymässä. Siten Suomen ja Ruotsin väliseen elintasoeroon perustuvat muutot vähenevät olennaisesti tulevaisuudessa. Suomalaisen viranomaisen olisi tulevaisuudessa keskityttävä yhä enemmän paluun esteiden poistamiseen; esimerkiksi Suomen kansalaisuudenhan saa nykyisin takaisin vain palaamalla Suomeen.

Projektipäällikkö Anssi Paasivirta Valtioneuvoston kansliasta esitti, että tulevaisuudessa muuttoliikkeen vähenemiseen vaikuttavat ensinnäkin ikäluokkien pieneneminen sekä elinkeinorakenteiden stabilisoituminen. Tulevaisuuden muuttoliikkeessä työvoiman ammatillinen liikkuvuus korostuukin alueellisen liikkuvuuden kustannuksella. Vastaisuudessa olisiakin aluepoliittisia toimenpiteitä harkittava varsin perusteellisesti, suuria investointeja olisi esim. suunnattava enenevässä määrin Etelä-Suomeen. Toisaalta perinteisille tukialueille olisi ohjattava tukea siten, että eri alojen pienryitykset saisivat hyvän 'alkupotkun' toiminnalleen. Samalla olisi huolehdittava siitä, että aluepoliittisen tuen avulla pystyttäisiin edesauttamaan yhä enemmän innovatiivisia yrityksiä.

Edellä tarkasteltujen pääalustusten pohjalta käytiin yleiskeskustelu, joka osoitti, että Siirtolaisasiain neuvottelukunnan viides mietintö on varsin Ruotsi-keskeinen. Eräissä kommenttipuheenvuoroissa esitettiinkin neuvottelukunnan käytännön toimien laajentamista koskemaan yhä enemmän Pohjoismaiden ulkopuolista siirtolaisuutta.

Keskustelun jälkeen seminaari jakautui neljään työryhmään. Seuraavassa tarkastellaan yhteenvedonomaaisesti kunkin työryhmäraportin keskeistä sisältöä. Instituutin edustajat osallistuivat siirtolaisuustutkimusta pohtineeseen työryhmään.

Tiedottaminen

Tiedottamisen olisi kohdistuttava kaikkiin siirtolaisiin, siten myös Suomessa asuviin ulkomaalaisiin. Tiedon saatavuuden kannalta olisi suotavaa, että tietojen jakelua pystyttäisiin keskittämään; tällä hetkellä informaatiota on paljon, mutta sen jakelu on varsin satunnaista ja koordinoimatonta. Työryhmän katsoi, että tiedottamisen keskittäminen esim. Ruotsissa ei saa merkitä jo toimivien kanavien tukkimista.

Työryhmä esitti myös muita tiedottamiseen liittyviä tehostamiskeinoja. Yhtenä tällaisena olisi ulkomaisten journalistien tuominen Suomeen siirtolaisuuspolitiikkamme esittelyä varten. Samoin tiedottamista koskevana parannuksena esitettiin suurimman ulkomailla ilmestyvän suomenkielisen lehden, Ruotsin työnkijäliiton LO:n kustantaman "Demokraatin" parempi hyödyntäminen.

Lehden painos on n. 60 000, joten sen informaatioarvo on suuri. Lopuksi työryhmä esitti, että tulevaisuudessa olisi syytä harkita "Suomen Sanoman" ja "Suomen Sillan" välisen työnjaon selvittämistä, koska tällä hetkellä lehtien levikit menevät osittain päällekkäin.

Siirtolaisuustutkimus

Työryhmä tarkasteli aluksi Siirtolaisasiain neuvottelukunnan V:n mietinnön tutkimusosaa, jonka se totesi osin vanhentuneeksi. Tämän johdosta työryhmä esitti eräitä uusia tutkimuskohteita, jotka se myös asetti tärkeysjärjestykseen. Tulevan tutkimustoiminnan arvioinnissa käytettiin apuna Siirtolaisuusinstituutissa juuri valmistuneen tutkimuspoliittisen tavoiteohjelman luonnosta, jossa on hahmoteltu tieteenaloittain keskeisiä tutkimuskohteita. Seuraavassa esitetään tärkeimmät tutkimuskohdet luettelomaisesti:

- Olisi tehostettava lähtö- ja paluumuuton jatkuvaa seuranta siten, että Suomessa ja Ruotsissa neljä kertaa vuodessa suoritettavaan työvoimatiedusteluun liitettäisiin pari muuttoalttiutta mittaavaa kysymystä. Koska työvoimatiedustelussa on seikkaperäisesti selvitetty työvoimaan kuuluvien alueellinen, ammatillinen ja demografinen tausta, antaisi muuttoliikettä koskeva lisäkysymys em. muuttujien mukaan tarkasteltuna ensiarvoisen tärkeää lyhyen tähtäyksen tutkimustietoa tulevasta muuttoliikkeestä.
- Ruotsinsuomalaisten elinoloja olisi tutkittava esim. laajana tutkimusprojektina, jossa vertailuryhminä olisivat muut Ruotsin siirtolaiset, Ruotsin kantaväestö ja Suomen kantaväestö. Tutkimushankkeessa kukin elintason/hyvinnöinnin osatekijä muodostaisi oman osaprojektinsa.
- Siirtolaisuuspoliittisten toimenpiteiden seurantaan liittyvää tutkimusta olisi kehitettävä; esim. kanavointisopimusta koskevaa tutkimustarvetta korostettiin tässä yhteydessä.
- Tulevaisuus-orientoitunut muuttoliiketutkimus koettiin tärkeäksi. Tällä hetkellä futurologinen tutkimus on vähäistä. Viranomaisten kannalta olisi kuitenkin ensiarvoisen tärkeää jo nyt saada tietää, millaiset mahdolliset yhteydet esim. ns. uudella teknologialla on lähtöalttiuteen ja siirtolaisuuteen yleensäkin.
- Työryhmä halusi korostaa myös historiallisten tutkimusten merkitystä - nykyisyyden tulkinta edellyttää myös menneisyyden ymmärtämistä. Ensiarvoisen tärkeä tutkimustehtävä olisi ruotsinsuomalaisten historian kirjoittaminen.
- Lopuksi työryhmä katsoi, että tutkimustoimintaa olisi syytä lisätä myös yhteispohjoismaisella tasolla. Esimerkiksi kalottialueeseen liittyy useita alueellisia ja taloudellisia tutkimustehtäviä, joiden selvittäminen auttaisi kun-

kin maan viranomaisia pohjoisten alueidensa muuttoliikeongelmien ratkaisemisessa.

Siirtolaisuuteen liittyvät oikeudelliset kysymykset

Työryhmän ensimmäisenä tehtävänä oli siirtolaisuuteen liittyvien käsitteiden määrittely. Suomessa asuvien ulkomaalaisten asemasta työryhmä totesi, että Suomen olisi annettava täällä asuville siirtolaisille samat oikeudet, joita se vaatii ulko-suomalaisille. Niinpä esim. asunnon omistusoikeutta, järjestäytymistä ja poliittista toimintaa koskevia säädöksiä olisi muutettava. Siirtolaisien mahdollisuuksia julkisen vallan käyttöön olisi myös lisättävä. Lainsäädännössämme on myös kohtia, jotka rajoittavat maassamme asuvien ulkomaalaisten sananvapautta; esimerkiksi lehden vastaavan päätoimittajan on oltava Suomen kansalainen. Elinkeinolainsäädäntöä esitettiin myös muutettavaksi, sillä nykyisin ulkomaalaiset eivät saa elinkeinolupaa maassamme.

Siirtolaisuuskysymysten koordinointi

Tällä hetkellä siirtolaisuuteen liittyvä koordinoituvastuu on työvoimaministeriöllä. TVM on kanavoinut vastuutaan ennen kaikkea Siirtolaisasiain neuvottelukunnalle. On kuitenkin varsin epätyydyttävää hallinnossamme, että neuvottelukunnalla (tässä tapauksessa SAN:lla) on ilman virkamiesvastuuta oikeus antaa esityksiä suoraan eri ministeriöille ja valtioneuvostolle. Tavoitteena olisi oltava se, että SAN:in asema määritettäisiin asetuksella. Tämän jälkeen neuvottelukunnan toiminta tapahtuisi virkamiesvastuulla. Vaikka SAN suunnitelman mukaan toimisi edelleen TVM:n alaisena, sen asema olisi varsin itsenäinen, sillä työryhmän mukaan neuvottelukunnan puheenjohtajana tulisi olla TVM:n ulkopuolinen henkilö.

Samoin eri ministeriöiden ja hallinnonhaarojen olisi siirtolaisuutta koskevien kysymysten osalta pyydettävä lausunnot SAN:lta (koskisi myös työvoimaministeriötä). Siirtolaisuuspoliittinen ohjelma vahvistettaisiin siten, että SAN:sta annettavan asetuksen esittelymuistiossa tuotaisiin julki siirtolaisuuspolitiikkaa koskevat periaatteet. Uudistustoimenpiteisiin voitaisiin alustavasti ryhtyä jo kuluvan kevään aikana.

Työryhmäraporttien perusteella käydyin keskustelun yhteenvedona neuvottelukunnan puheenjohtaja, maaherra Mauno Kangasniemi totesi seminaarissa esitetyn paljon uusia, tärkeitä ja ennen kaikkea toteuttamiskelpoisia ajatuksia. Hänen mukaansa seminaarin tulokset huomattavalla tavalla helpottavat tulevaisuudessa tehtävää siirtolaisuuspoliittista kehitystyötä. Siirtolaisuusinstituutin edustajat mielellään allekirjoittavat puheenjohtajan sanat sekä samalla kiittävät järjestäjiä hyvin toteutetusta seminaarista.

Olavi Koivukangas

Ismo Söderling